

ЗАТВЕРДЖЕНО

Вченою радою ДВНЗ «УжНУ»

Протокол № 3 від 23.02.2017 року

Голова Вченої ради ДВНЗ «УжНУ»

[Signature] проф. Смоланка В.І.

УВЕДЕНО В ДІЮ

наказом ректора ДВНЗ «УжНУ»

від 23.02.2017 року № 409/01-17

**ПОЛОЖЕННЯ
ПРО АКАДЕМІЧНУ ДОБРОЧЕСНІСТЬ В
«УЖГОРОДСЬКОМУ НАЦІОНАЛЬНОМУ УНІВЕРСИТЕТІ»**

1. Загальні положення

1.1. Положення про академічну доброчесність в ДВНЗ «Ужгородський національний університет» (далі - Положення) закріплює моральні принципи, норми та правила етичної поведінки, професійного спілкування осіб, що працюють та навчаються в ДВНЗ «Ужгородський національний університет» (далі – «УжНУ»).

1.2. Це Положення розроблено на основі Конституції України, Законів України «Про освіту», «Про вищу освіту», «Про наукову і науково-технічну діяльність», «Про авторське право і суміжні права», «Про запобігання корупції», Цивільного Кодексу України, Статуту «УжНУ», Правил внутрішнього розпорядку «УжНУ», Колективного договору та інших нормативно-правових актів, нормативних (локальних) актів ДВНЗ «УжНУ» та на виконання основних завдань діяльності колективу «УжНУ», затверджених Конференцією трудового колективу 10 січня 2017 року.

При розробці цього Положення враховані норми Кодексу честі науково-педагогічного працівника і студента Національного Авіаційного Університету, Кодексу честі Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут», Кодексу академічної доброчесності та корпоративної етики Донецького національного університету імені Василя Стуса, Положення про академічну доброчесність в Маріупольському державному університеті.

1.3. У своїй діяльності «УжНУ» дотримується принципу меритократії, що означає оцінювання студентів винятково на підставі їх знань і вмінь, з врахуванням унормованих соціальних пільг, а співробітників – на основі їх професійної компетентності, результатів роботи, внеску у розвиток «УжНУ», що є підставою для їх подальшого матеріального, морального та кар'єрного стимулювання. «УжНУ» зобов'язується вживати заходів щодо запобігання та виявлення академічного плагіату в наукових роботах науково-педагогічних, наукових працівників і здобувачів вищої освіти.

1.4. Науково-педагогічні, наукові працівники, здобувачі вищої освіти та інші співробітники «УжНУ» зобов'язані дотримуватися загальновизнаних норм етики, моралі, поважати гідність осіб, які працюють та навчаються в «УжНУ», підтримувати систему демократичних відносин між представниками університетської спільноти, сприяти підвищенню морально-психологічного клімату в колективі, спрямовувати свої дії на зміцнення авторитету «УжНУ».

1.5. «УжНУ» в своїй діяльності керується принципом незалежності здобуття вищої освіти від впливу політичних партій, громадських і релігійних організацій. Створення та діяльність політичних партій, суспільно-політичних рухів, релігійних об'єднань та воєнізованих формувань в «УжНУ» не допускається.

Адміністрація «УжНУ» гарантує дотримання в стінах університету ст. 36 Конституції України. Належність особи до будь-якої політичної партії, громадської, релігійної організації, що діють відповідно до Конституції України, не є перешкодою для її участі в навчально-виховному процесі. Науково-педагогічні, наукові працівники, студенти та інші співробітники «УжНУ» є вільними у своїх політичних і передвиборчих симпатіях. Жодний адміністративний тиск з приводу політичних переконань, а також характеру волевиявлення членів університетської спільноти через вибори, референдуми та інші форми безпосередньої демократії є недопустимим.

Адміністрація «УжНУ» покликана сприяти тому, щоб бренд «УжНУ» не асоціювався в уяві громадськості з політичними партіями, групами, рухами, тощо, стосунки університету з представниками різних партій, виборними особами не мали характеру підпорядкування їх політичній волі та передвиборчим програмам.

«УжНУ» є вищим навчальним закладом, відкритим для діалогу з представниками різних політичних ідеологій, окрім тих, які ставлять під сумнів незалежність України, закликають до зміни конституційного ладу насильницьким шляхом, порушення суверенітету і територіальної цілісності держави, підриву її безпеки, незаконного захоплення державної влади, пропагують війну, насильство, розпалюють міжетнічну, расову, релігійну ворожнечу, пропагують посягання на права і свободи людини, здоров'я населення.

1.6. Дотримання академічної доброчесності в «УжНУ» пов'язане із сповіданням науково-педагогічними працівниками та здобувачами вищої освіти наступних принципів:

1.6.1. Верховенства права. В університетському середовищі пріоритетом повинно бути дотримання принципу верховенство права – панування в суспільних відносинах правових смислів і цінностей, а саме: справедливості, добра, свободи, правової рівності, поваги до людської гідності, честі, істини тощо;

1.6.2. Законності. У своїй діяльності члени університетської спільноти мають суворо дотримуватися Конституції України, законів та підзаконних актів;

1.6.3. Соціальної справедливості. У взаємовідносинах між членами університетської громади важливим є забезпечення свободи, справедливості, розвитку особистості та її активної участі у житті держави та «УжНУ», а також повага до гідності кожної особи, нетерпимості щодо аморальної та неетичної поведінки;

1.6.4. Науковості. Науково-педагогічні та наукові працівники зобов'язані об'єктивно висвітлювати наукові факти, поняття, теорії; ознайомлювати наукову та студентську спільноту з новими досягненнями, науковими методами, пояснювати значення теорії для практики; розкривати наукові причинно-наслідкові зв'язки явищ, що вивчаються; викладати навчальний матеріал з позицій останніх досягнень науки й техніки; забезпечувати тісний зв'язок

викладу навчального матеріалу з життям; пропагувати досягнення вітчизняної науки й техніки, успіхів українських учених тощо;

1.6.5. Професіоналізму та компетентності. Передбачає наявність у здобувачів вищої освіти та співробітників «УжНУ» управлінських та аналітичних здібностей, моральних якостей, внутрішньої культури, емоційного інтелекту, знання ділового етикету, ґрунтовних знань, виконання своїх обов'язків на належному рівні, високу організацію праці;

1.6.6. Партнерства і взаємодопомоги. Означає сприйняття всіх учасників освітнього процесу як рівноправних сторін;

1.6.7. Відкритості й прозорості. Усі процеси, документи в «УжНУ», які стосуються освітньої, наукової, дослідницької, господарської та фінансової діяльності є прозорими, відкритими, що забезпечує можливість громадського контролю;

1.6.8. Відповідальності. Здобувачі вищої освіти та співробітники «УжНУ» мають брати на себе відповідальність за результати своєї діяльності, виконувати взяті на себе зобов'язання, дотримуватися норм цього Положення.

1.7. Дія цього Положення поширюється та є обов'язковою до виконання для всіх учасників освітнього процесу в «УжНУ». Всі особи, на яких поширюються та є обов'язковими до виконання дане Положення, повинні бути ознайомлені з його змістом.

1.8. Положення публікується на офіційному веб-сайті «УжНУ».

2. Політика академічної доброчесності

2.1. Академічна доброчесність – це сукупність етичних принципів та визначених законом правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання та/або наукових (творчих) досягнень.

2.2. Академічна доброчесність науково-педагогічних працівників спрямована на:

2.2.1. дотримання загальноприйнятих етичних норм, положень Конституції України, норм законодавства України, локальних нормативних актів «УжНУ»;

2.2.2. повагу до осіб, які здобувають освіту, їхніх батьків та осіб, які їх замінюють, незалежно від віку, статі, стану здоров'я, громадянства, національності, ставлення до релігії, кольору шкіри, місця проживання, мови спілкування, походження, соціального і майнового стану, наявності судимості, а також інших обставин;

2.2.3. об'єктивне та неупереджене оцінювання знань та вмінь здобувачів вищої освіти; ефективне виконання своїх функціональних обов'язків; підвищення кваліфікації;

2.2.4. дотримання правил посилання на джерела інформації у разі використання відомостей, написання методичних матеріалів, наукових робіт тощо;

2.2.5. здійснення контролю за дотриманням академічної доброчесності здобувачами вищої освіти;

2.2.6. дотримання законодавства із запобігання корупції, уникнення конфлікту інтересів;

2.2.7. негайного повідомлення адміністрації «УжНУ» у разі отримання для виконання рішень чи доручень, які є незаконними або такими, що становлять загрозу охоронюваним законом правам, свободам чи інтересам окремих громадян, юридичних осіб, державним або суспільним інтересам

2.2.8. нести відповідальність за порушення академічної доброчесності.

2.3. Академічна доброчесність здобувачів вищої освіти передбачає:

2.3.1. дотримання загальноприйнятих етичних норм, положень Конституції України, норм законодавства України, локальних нормативних актів «УжНУ»;

2.3.2. самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання;

2.3.3. повагу честі і гідності інших осіб, навіть, якщо їх погляди відрізняються від ваших;

2.3.4. бути присутнім на всіх навчальних заняттях, окрім випадків, викликаних поважними причинами;

2.3.5. використовувати у навчальній або дослідницькій діяльності лише

перевірені та достовірні джерела інформації та грамотно посилатися на них;

2.3.6. не фальсифікувати інформацію, результати досліджень з їх наступним використанням у науковій роботі;

2.3.7. не пропонувати неправомірну вигоду за отримання будь-яких переваг у навчальній або науково-дослідницькій діяльності;

2.3.8. негайно повідомляти адміністрацію «УжНУ» у разі отримання для виконання рішень чи доручень, які є незаконними або такими, що становлять загрозу охоронюваним законом правам, свободам чи інтересам громадян, юридичних осіб, державним або суспільним інтересам.

2.3.9. нести відповідальність за порушення академічної доброчесності.

3. Етичні норми академічної діяльності науково-педагогічних працівників та здобувачів вищої освіти

3.1. Науково-педагогічний працівник має дотримуватися моральних норм і правил етичної поведінки та принципів академічної доброчесності, зокрема:

3.1.1. сприяти становленню та розвитку партнерських відносин між учасниками освітнього процесу;

3.1.2. сприяти формуванню та поширенню позитивного іміджу «УжНУ»;

3.1.3. шанобливо ставитися до державної символіки та символіки «УжНУ»;

3.1.4. зберігати та примножувати славні традиції «УжНУ»;

3.1.5. виявляти толерантність та повагу до релігії, культури, звичаїв та традицій студентів, співробітників «УжНУ» всіх національностей;

3.1.6. допомагати студентам та співробітникам університету, що опинилися у складних життєвих обставинах;

3.1.7. не принижувати будь-яким чином гідність здобувача вищої освіти, звертатися на «Ви» до здобувачів вищої освіти.

3.2. Для запобігання конфлікту інтересів, пов'язаного із неакадемічним характером відносин, науково-педагогічному працівнику слід уникати двозначних відносин зі студентами, у тому числі протидіяти прямому чи

опосередкованому отриманню подарунків або послуг від студентів в обмін на рішення і дії, що належать до компетенції науково-педагогічного працівника.

3.3. У процесі навчання здобувачі вищої освіти:

3.3.1. зобов'язані зберігати та раціонально використовувати майно «УжНУ»;

3.3.2. сприяти збереженню та примноженню традицій «УжНУ», підвищувати престиж «УжНУ» власними досягненнями у навчанні, науці, спорті, творчості;

3.3.3. шанувати історію «УжНУ», здобутки його визначних вчених, педагогів, випускників, сприяти розвитку позитивної репутації «УжНУ»;

3.3.4. повинні приходити на заняття без запізнення, знати викладачів на ім'я та по батькові, звертатися до них на «Ви»;

3.3.5. не мають права грубити викладачам, студентам, співробітникам «УжНУ», поводитися фамільярно.

4. Етичні норми наукової діяльності. Академічний плагіат

4.1. Науково-педагогічні працівники, здобувачі вищої освіти зобов'язані в процесі своєї діяльності дотримуватися принципу академічної доброчесності та етичних норм наукової діяльності.

4.2. Порухенням етичних норм наукової діяльності є:

4.2.1. виконання на замовлення та (або) продаж академічних текстів (контрольних, курсових, дипломних робіт, дисертаційних досліджень і навчальної літератури);

4.2.2. порушення методики виконання досліджень;

4.2.3. академічна фальсифікація та фабрикація; публікація вигаданих результатів досліджень;

4.2.4. приписування результатів колективної діяльності одній або окремим особам без узгодження з іншими учасниками авторського колективу або

внесення до списку авторів наукової чи навчально-методичної праці осіб, які не брали участь у створенні наукового продукту;

4.2.5. оприлюднення (частково або повністю) наукових (творчих) результатів, отриманих іншими особами, як результатів власного дослідження (творчості), та/або відтворення опублікованих текстів (оприлюднених творів мистецтва) інших авторів без зазначення авторства, без належного оформлення посилань;

4.2.6. надання завідомо неправдивої інформації стосовно власної освітньої (наукової, творчої) діяльності чи організації освітнього процесу, у тому числі при заповненні анкети для рейтингування науково-педагогічних працівників.

4.3. Використання запозичених текстів у письмових роботах допускається за умови, що зазначені всі джерела запозичень. Перевірці на академічний плагіат підлягають:

4.3.1. дисертаційні роботи і автореферати. Організацію перевірки здійснюють голови спеціалізованих рад;

4.3.2. навчальні (курсів роботи (проекти), реферати тощо) та кваліфікаційні (дипломні роботи, (проекти)) роботи здобувачів вищої освіти ступенів «бакалавр» і «магістр», науково-методичні праці (підручники, навчальні посібники, конспекти лекцій), монографії та інші роботи, що вимагають рекомендації Вченої ради «УжНУ» до видання. Організацію перевірки вищезазначених матеріалів здійснюють завідувачі кафедр;

4.3.3. рукописи статей, тези доповідей, які надходять до редакцій наукових журналів. Організацію перевірки здійснюють головні редактори наукових журналів (відповідальні секретарі) та керівники структурних підрозділів, які організують відповідні заходи.

4.4. Форми академічного плагіату:

4.4.1. використання у власному творі чужих матеріалів (зображень, тексту), у тому числі з мережі Інтернет, без належних посилань;

4.4.2. перефразування або цитування матеріалу, створеного іншою особою, як опублікованого, так і ні, без належного дотримання правил цитування;

4.4.3. спотворене представлення чужих ідей, їх синтез або компіляція з першоджерел; – представлення в якості власного твору (есе, курсової роботи, дипломного проекту, тез, статті тощо) матеріалу, що був отриманий з Інтернету або від третіх осіб в обмін на фінансову винагороду / послугу чи соціальні зв'язки;

4.4.4. посилання на джерела, які не використовувалися в роботі;

4.4.5. використання під час контрольних заходів заборонених допоміжних матеріалів або технічних засобів (шпаргалки, мікронавушники, телефони, планшети тощо);

4.4.6. складання всіх форм семестрового контролю (іспит, залік тощо) підставними особами;

4.4.7. списування;

4.4.8. повторне використання раніше виконаної іншою особою письмової роботи (лабораторної, контрольної, індивідуальної, курсової, дипломної тощо);

4.4.9. повторна публікація своїх наукових результатів.

6. Заходи з попередження недотримання норм та правил академічної доброчесності

6.1. Для попередження недотримання норм та правил академічної доброчесності в «УжНУ» використовується наступний комплекс профілактичних заходів:

6.1.1. інформування здобувачів вищої освіти, науково-педагогічних працівників про необхідність дотримання правил академічної доброчесності, професійної етики;

6.1.2. визнання в «УжНУ» принципу відкритості, що забезпечує можливість громадського контролю академічної діяльності, адміністративної та фінансової прозорості, шляхом оприлюднення на офіційному веб-сайті інформації, перелік якої наведений в п. 11 Статуту «УжНУ»;

6.1.3. проведення семінарів із здобувачами вищої освіти з питань інформаційної діяльності «УжНУ», правильності написання наукових робіт;

6.1.4. ознайомлення здобувачів вищої освіти й науково-педагогічних працівників та педагогічних працівників із цим Положенням;

6.1.5. посилений контроль завідувачів кафедр, наукових керівників курсових, бакалаврських і магістерських робіт, членів екзаменаційних комісій щодо правильного оформлення посилань на джерела інформації у разі запозичень ідей, тверджень, відомостей тощо;

6.1.6. розміщення на офіційному веб-сайті «УжНУ» посилання на сервіси безкоштовної перевірки робіт на антиплагіат;

6.1.7. перевірка бакалаврських і магістерських робіт на предмет академічного плагіату;

6.1.8. експертна оцінка та (або) технічна перевірка (за допомогою спеціалізованої програми «Unplag») щодо ознак академічного плагіату в дисертаційних дослідженнях, поданих до захисту в спеціалізованих вчених рад «УжНУ».

7. Відповідальність за недотримання норм та правил академічної доброчесності

7.1. За порушення правил академічної доброчесності до науково-педагогічних працівників, здобувачів вищої освіти застосовуються заходи юридичної відповідальності відповідно до вимог законодавства України, Статуту «УжНУ», Правил внутрішнього розпорядку та інших локальних нормативних актів «УжНУ».

7.2. Порухення загальноприйнятих норм поведінки, ігнорування норм етики, моралі та громадської свідомості, етичних норм академічної та наукової діяльності може розглядатися комісією з питань академічної доброчесності та етики як вчинення аморального проступку, що за своїм характером несумісний із продовженням роботи, навчання в «УжНУ».

8. Комісія з питань академічної доброчесності та етики

8.1. Комісія з питань академічної доброчесності та етики (далі - Комісія) – це незалежний орган, що діє в «УжНУ» з метою забезпечення моніторингу дотримання членами університетської спільноти морально-етичних та правових норм цього Положення. Склад, повноваження й функції Комісії визначаються відповідним положенням.

8.2. Склад Комісії затверджується наказом ректора «УжНУ» за поданням Вченої ради «УжНУ». Строк повноважень Комісії становить 3 роки.

8.3. До складу Комісії входять: проректор з наукової роботи, проректор з науково-педагогічної роботи, декани факультетів, відповідальна особа з питань запобігання та виявлення корупції, начальник навчального відділу, начальник юридичного відділу, начальник відділу моніторингу якості освіти, голова первинної профспілковою організації викладачів і співробітників Університету, голова первинної профспілковою організації студентів, аспірантів і докторантів Університету, голова Студентської ради Університету.

8.4. Склад Комісії є мобільним і формується наказом ректора «УжНУ» із залученням здобувачів вищої освіти та експертів, які володіють спеціальними знаннями щодо предмету розгляду і можуть підтвердити або спростувати наявність порушення. За потреби до участі у процесі можуть залучатися професійні юристи.

9. Заключні положення

9.1. Це Положення затверджується рішенням Вченої ради «УжНУ» та вводиться в дію наказом ректора «УжНУ».

9.2. Зміни та доповнення до Положення вносяться за рішенням Вченої ради «УжНУ» та вводяться в дію наказом ректора «УжНУ».

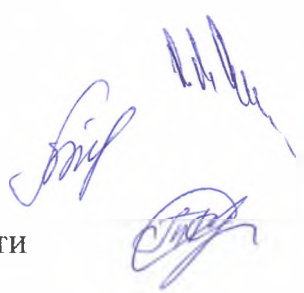
Положення розглянуто і затверджено на засіданні Вченої ради Державного вищого навчального закладу «Ужгородський національний університет» протокол № 3 від 23.02.2017 року.

Погоджено:

Проректор з науково-педагогічної роботи

Начальник юридичного відділу

Начальник відділу моніторингу якості освіти

О.Я. Рогач

В.В. Тимчак

К.Р. Товт